

Nové poznatky k fortifikaci města Horažďovic.

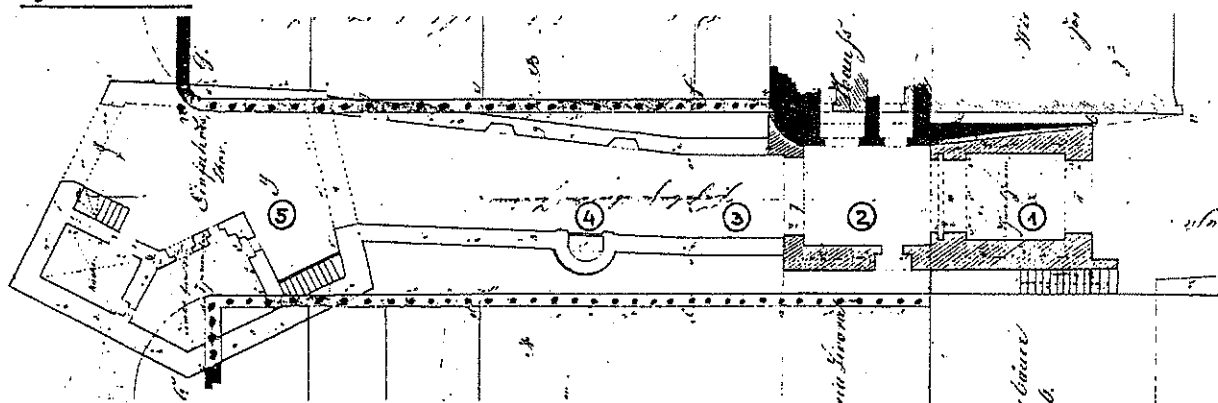
J. Smitka

Nad poznáním počátků založení a výstavby města Horažďovic (okr. Klatovy) i jeho vývoje leží stále mnoho nezodpovězených otázek. Týkají se i fortifikačního pásu, jeho stavby a pozdějšího funkčního zlepšování.

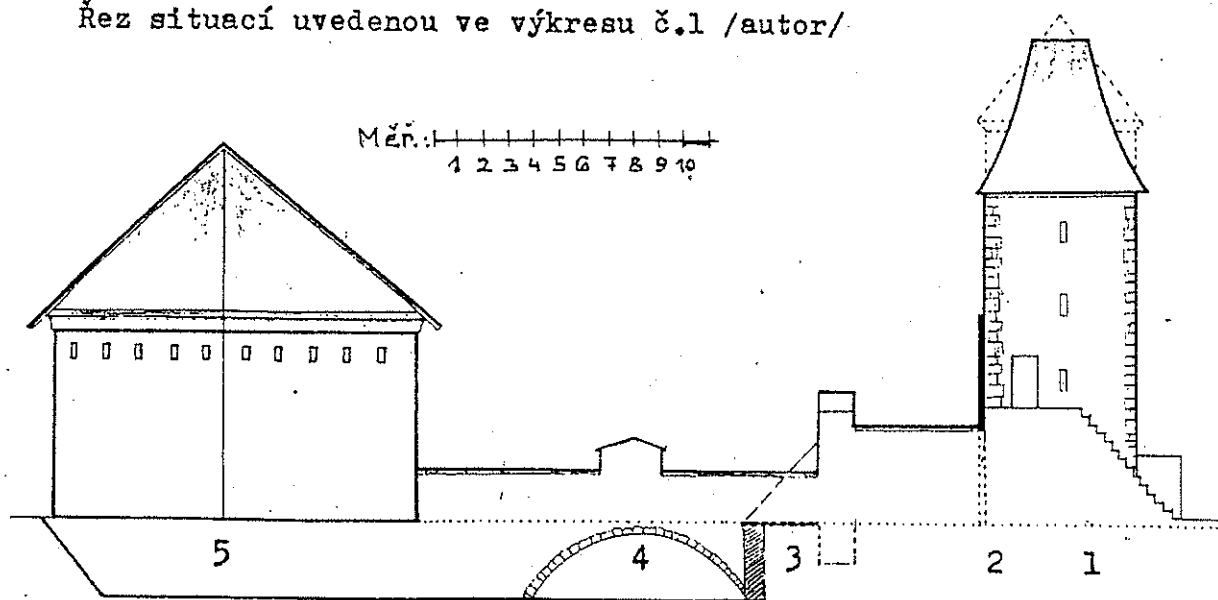
Raně gotická výstavba horažďovického městského opevnění, datovaná do poslední třetiny 13. století, je v českých dějinách u tak malého města svým rozsahem jedinečná a unikátní. Z badatelů, kteří se uvedenou problematikou zabývali, je nutné vyzdvihnout práci Vladislava Razíma, publikovanou v časopise Památky a příroda (roč. 1987, č. 5, str. 261 - 269). I on však upozornil na to, že některá bílá místa mohou být objasněna budoucím archeologickým průzkumem nebo poznáním dosud neznámých písemných pramenů.

Nález plánu v listinném depozitáři horažďovického městského muzea objasňuje situaci fortifikačního systému u Pražské neboli Červené brány (dále jen Pražská brána). I když plán není datován, lze jeho vyhotovení zařadit pravděpodobně do první třetiny 19. století. Jeho vypovídací schopnost má však hodnotu časově daleko starší. Plán nese název "Plan von den Thore der Stadt Horazdiowitz zum Behufe der Abtma-gung desfelben und Regulirung der Einfahrt". Na archu papíru o rozměrech 45,5 x 54 cm se nachází pět výkresů: 1) Půdorys situace Pražské brány s předbraním a přilehlými domy čp. 6, 7, 9, 10, s mostem spojujícím bránu s barbakánem a s vyznačením městského příkopu s návrhem rozšíření stávajícího mostu. 2) Řez barbakánem. 3) Řez klenby starého mostu s včleněním stavby nového mostu. 4) Půdorys téže situace uvedené pod

Výkres č.1

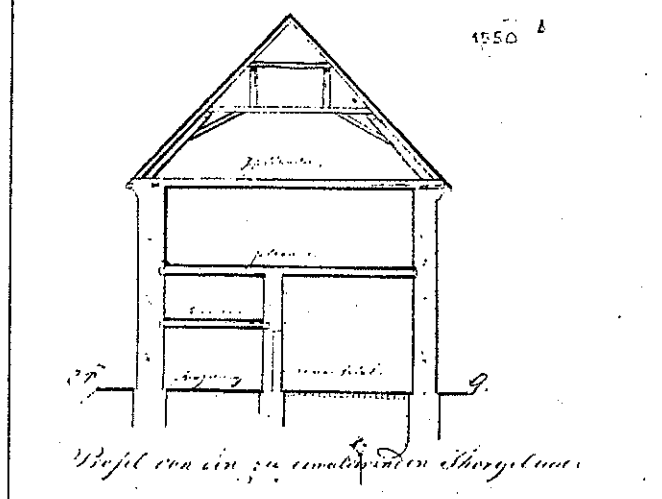


Řez situací uvedenou ve výkresu č.1 /autor/



Legenda: 1 - Pražská brána, původní výška (čárkov. dnešní stav) s postranním schodištěm vedoucím do 1. patra věže, 2 - Padací mříž (hřeben), 3 - Padací most, 4 - Můstek pod komunikací spojující obě části příkopu (dnes sklep), 5 - Pětiboký barbakán se střílnami

**Výkres č.2 - řez barbakánem F-G
/při pohledu od Pražské brány/**



bodem 3. 5) Pohled na Pražskou bránu z jižní strany (náměstí).

Plán je barevně kolorován tak, že černá barva vyznačují stávající stav který bude ponechán a do představby funkčně začleněn, červená barva vyznačuje objekty které budou nově postaveny a žlutá barva označuje stavby které budou odstraněny (demolovány). Pro potřeby tohoto článku (černobílého tisku) byla červeně označená zdiva vytečkována, žlutě označená zdiva ponechána bílá. Jistě velmi paradoxní a k historii kruté bylo, že k demolici, kromě barbakánu, byla navržena i celá Pražská brána s předbráním.

O existenci horažďovického barbakánu se ve svých studiích o historii Horažďovic zmiňuje regionální historik K. Němec, nesprávně jej však nazývá bastionem. Ve fasci stabilního katastru z r. 1837 je barbakán zakreslen (půdorysně nesprávně) i s východní zdí starého mostu a obě stavby jsou čárkovatě označeny jako zrušené a zakreslen nový most.

Kdy byl opevňovací systém města rozšířen o stavbu barbakánu není známo. Literatura datuje počátek stavby těchto opevňovacích věží do pohusitské doby, do čtyřicátých let 15. století. Stavěly se jako předsunutá opevnění před hradní nebo městskou bránu. Jejich účelem bylo znemožnit přímou dělostřeleckou palbu na bránu a chránit přístup k hlavnímu fortifikačnímu pásu.

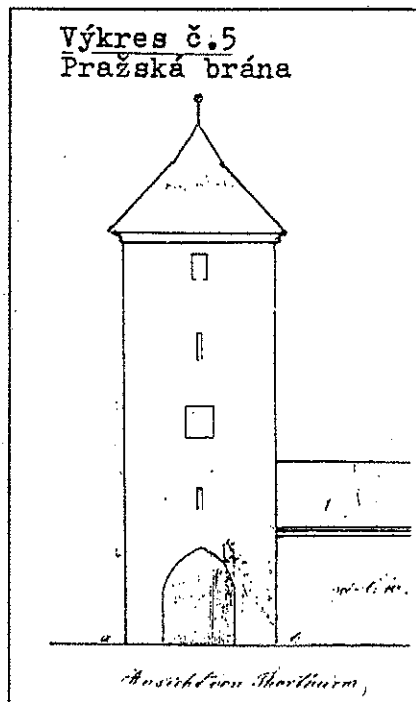
Podíváme-li se na půdorys barbakánu a jeho situační usazení, vidíme, že jeho posádka mohla účinnou

střelbou pokrýt celých 360 stupňů svého okolí. I když v plánu nejsou střelny ani jejich počet vyznačen, lze předpokládat, že při optimální vzdálenosti střelců se počet obránců mohl pohybovat okolo dvaceti až třiceti osob. Vnější délka stěn činila 980 x 895 x 790 x 845 x 845 cm, tloušťka zdi 90 cm, vnitřní zastavěná plocha 86,5 m². Ve východní části přízemí se nacházel průjezd, situovaný šikmo na osu mostu, který byl zřejmě oboustranně uzavírán těžkými vraty. Uvnitř barbakánu, v jeho západní části, byla místnost pro hlídku přístupná vchodem z přízemí a s vedlejší místností, označenou jako kuchyně, byla propojena jen úzkým (asi obslužným) okénkem. Výše stropu v obou těchto místnostech činila 245 cm. Nad místností hlídky a kuchyně se nalézala další, poměrně nízká, jen asi 185 cm vysoká místnost, označená jako komora. Sloužila ke skladování zásob a zbroje a s horní velkou hlavní místností, tvořící vlastní obranný prostor barbakánu, byla spojena schodištěm. Hlavní obranná místnost zaujímal celou vnitřní plochu, t.j. 86,5 m² a byla vysoká 340 cm. Hlavní schodiště do tohoto prostoru bylo umístěno uvnitř při jihozápadní zdi. Rozměry barbakánu: jeho největší šířka byla v ose severovýchodního pohledu 15,2 m a výška k vrcholu krovu činila 15,5 m. Musela proto tato stavba působit velkolepým dojmem.

Most kónického tvaru spojoval barbakán s předbráním Pražské brány a překlenoval městský příkop. Celková šířka se pohybovala v rozmezí 590 - 475 cm a vnitřní šířka vozovky v rozmezí 450 - 335 cm. Po obou stranách vozovky byl chráněn zdmi o síle 70 cm. Do pásu západní zdi byla vsazena půloblouková nika (zřejmě k umístění šochy světce), východní pás byl prolomen třemi výklenky. Délková osa celého mostu od barbakánu k portálu předbrání činila 18 metrů, z toho asi 4 m sloužily k pokládání padacího mostu. Výška vozovky ode dna hradebního příkopu byla zhruba 300 cm. To potvrzuje úvahu V. Razíma, že se jednalo o suchý příkop, zachycující jen vody dešťové. Ke komunikačnímu spojení příkopu byl v tělese mostu vyklenut propustek (viz výkres č. 3 a 4).

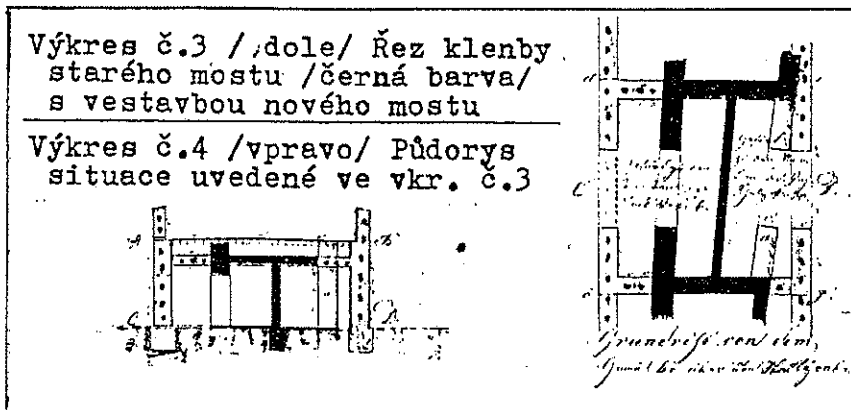
V západní části portálu předbrání je dodnes zachována kladka padacího mostu, přes kterou byl tento

**Výkres č.5
Pražská brána**



**Výkres č.3 /dole/ Řez klenby
starého mostu /černá barva/
s vestavbou nového mostu**

**Výkres č.4 /vpravo/ Půdorys
situace uvedené ve vkr. č.3**

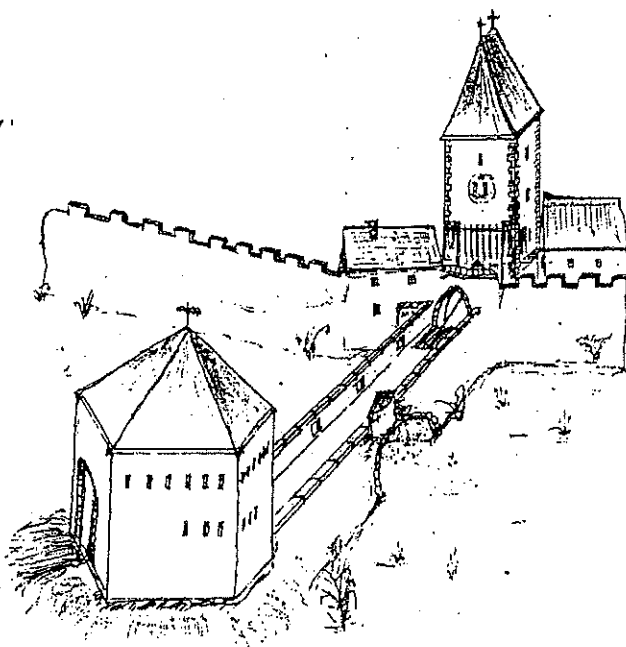


Vpravo - rekonstrukce obran.
komplexu Pražské brány
/okolo r.1500/

Dole - stav okolí Pražské brány
po zbourání barbakánu
a zasypání příkopu
/pol.19.stol./



/Sedláček:Hraďy .. díl XI./



/kreslil autor/

zdvihán. Protože na protější části portálu není žádných znatelných stop po existenci druhé kladky, bylo zdvihací zařízení patrně jednokladkové. Historik K. Němec uvádí v časopisu Horažďovický obzor (roč. 1933, č. 10), že při kopání vodovodu byla nalezena část železného ložiska padacího mostu. Dále uvádí, že mezi portálem osazeným kladkou a vlastní bránou se v prostoru předbrání přišlo na jakousi šachtici s kamennou podlahou v hloubce 150 cm, která zřejmě sloužila pro klesání závaží upevněného na konci lana, jehož účelem, jakožto protiváhy, bylo snadnější zvedání spuštěného mostu. Těleso mostu bylo spouštěno na opěrnou zeď vzdálenou asi 350 cm od portálu předbrání (odhad měřením dle výkresu č. 1).

Stavební situaci předbrání v době jeho funkce nám podává výkres č. 1, který vypovídá, že předbrání bylo uzavřeno na západní straně boční zdi o síle 100 cm, ve které byl prolomen vchod o šířce 85 cm; umožňující komunikační spojení do parkánu.²

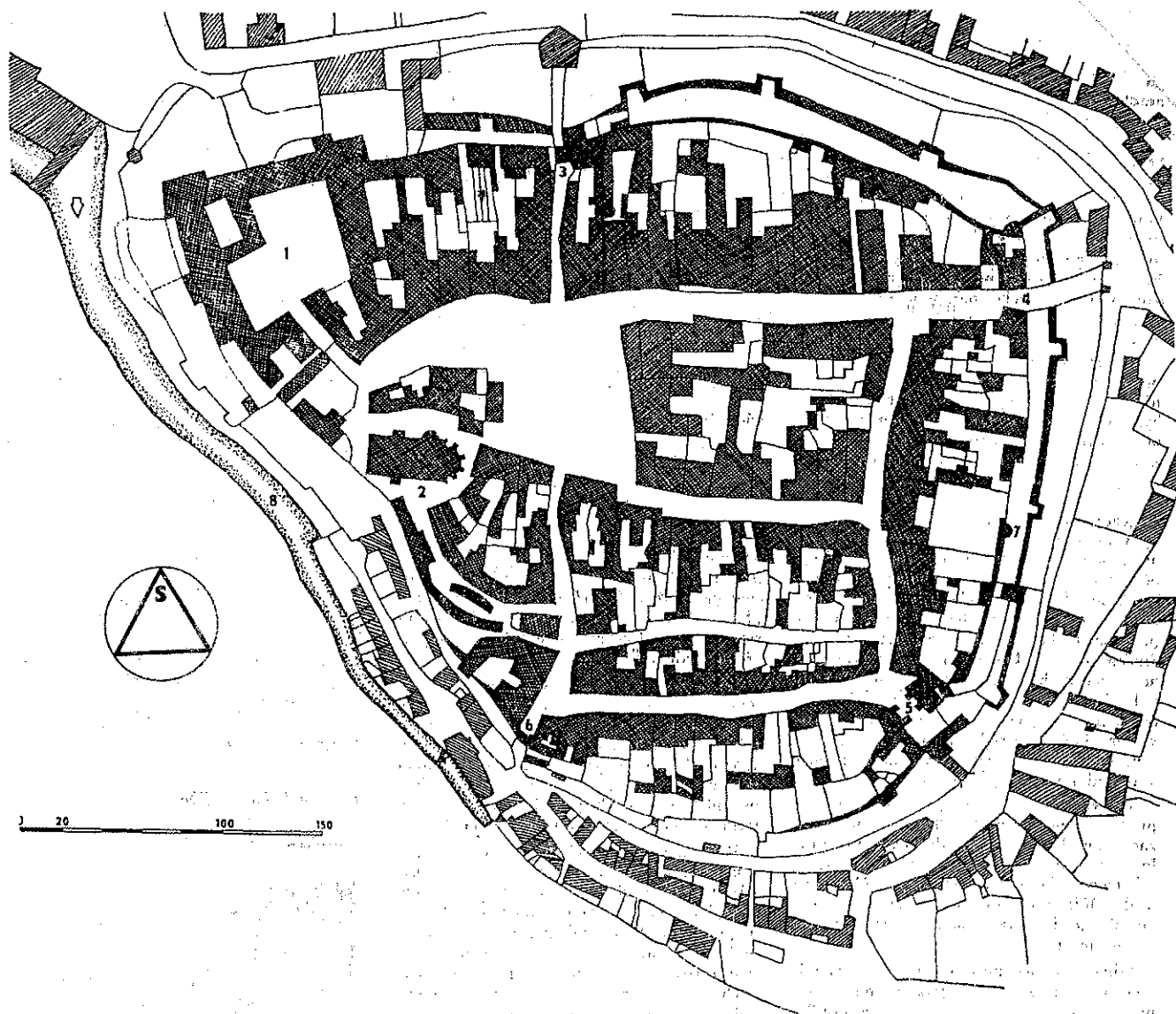
Přístup do prvního podlaží vlastní Pražské brány byl situován z východní strany (z ulice vedoucí z rynku) po schodišti vsazeném do prostoru zdi domu čp. 6 (sýpka) a západní zdi brány. První tři schody tohoto schodiště byly od zdi brány předsunuty směrem k rynku. Zakončeny byly uzamykatelnými dveřmi zabraňujícími v přístupu nepovolaným osobám. Dále pokračovalo deset schodů a ukončeno bylo podlahou v úrovni práhu vstupních dveří 1. patra věže. V dochovaném inventárním soupisu majetku obce města Horažďovic z roku 1878 je uveden popis brány takto: 1. Na této bráně se 4 oddělení, jedno nad druhým, k té samé z ulice jednokřídlové venkovské dveře s 2 spony, 2 skoby, zámek a klíč. 2. K sejpce dveře s 2 spony, 2 skoby, železným plechem pobité, visací zámek a klíč. 3. V každém oddělení okénka s chatrnou dřevěnou mřížkou. 4. Ke každému oddělení schody. 5. Na bráně krucifix a dvě sochy. Z popisu je zřejmé, že věž v té

době byla užívána jako sýpka, což potvrzuje další, starší dokument z městského archivu, nadepsaný "Popsání vlastnictví obecního města Horažďovic koncem měsíce října 1861", který uvádí: "Parc. č. 5, 11 čtv. sáhů - Městská brána - jest to špýchar na Leopolda Fischla až do konce října 1862 pronajatá za 10 zl. 55 1/2 krejcarů".

Neméně důležitou součástí městské fortifikace byla Prachatická (Východní) brána. Z dosavadního zachovaného torza není čitelné, jak tato část obranného systému města vlastně vypadala. I V. Razím ve své práci citované v úvodu tohoto příspěvku uvádí některé nejasnosti, zejména nepřítomnost stavebních prvků, které by doložily způsob začlenění padacího mostu, hřebenu a pod. Zdá se tudíž, že tato brána sloužila spíše účelům "mírovým" - vybírání cla, platbě při jarmarcích atd. Funkci vojensko-obrannou vykonávala druhá brána, která byla začleněna do parkánové hradby.

K této problematice je možno uvést několik poznatků. Dnešní torzo Prachatické brány je všemi badateli, pokud se obrací na rytinu J. Willenberga z roku 1602, dáváno do souvislosti s bránou uvedenou v legendě obrazu pod č. 16 jako "Brána dolejší". Porovnáme-li rytinu s mapou stabilního katastru z r. 1837 zjistíme, že brána Willenbergovy rytiny je součástí prvního, parkánového pásu opevnění a ve fasci stabilního katastru je uvedena pod parc. č. 56 jako "Stadthor" čili městská brána, i s mostem překlenujícím městský příkop.

Podívejme se ještě na jeden důležitý údaj v již citovaném Popsání vlastnictví města Horažďovic z měsíce října 1861. Je zde uvedeno: "parc. č. 56, Místní trať - zde stála stará brána, teď co místní trať v upotřebení". Z toho vyplývá, že v době, kdy Willenberg Horažďovice kreslil (a on byl autentický a přesný dokumentarista a kreslíř), již brána, na jejíž torzo se dnes díváme, nestála. Můžeme proto zcela jednoznačně předpokládat, že vlastní



Horažďovice na indikační skice stabilního katastru z roku 1837. 1 – areál zámku, dříve tvrze či hradu; 2 – děkanský kostel sv. Petra a Pavla; 3 – Pražská brána; 4 – místo předpokládané východní brány; 5 – jihovýchodní brána; 6 – branka; 7 – dochovaná půlkruhová věž hlavní hrady; 8 – mlýnský náhon Otavy

Krasba autor

Město Horažďovice bylo vyměřeno na území, ohraničenému na jihu a západě tokem řeky Otavy. Směrem k řece, ale rovněž k východu se plocha zástavby mírně sklání, do roviny je otevřena pouze na severu. Vrchol velké hrušky podobného půdorysu města, natočený k severozápadu, zaujala snad současně se vznikem města tvrz či hrad, jejíž původní podoba i další vývoj jsou však dosud velice nejasné.¹² Na areál tohoto objektu nepochybně navazovalo městské opevnění, avšak právě v předpokládaných úsecích tohoto styku jsou nad terénem sledovatelné situace zničeny. Obvod přesahující délku 1500 m zařazuje Horažďovice mezi středně velké lokace 13. století u nás.

Nejlépe dochovanou a zároveň klíčovou součástí městské fortifikace je Pražská neboli Červená brána na konci ulice vedou-

cí z náměstí k severu, tedy na strategicky nejohroženějším místě. Původně asi 13 m vysoká stavba, u nás výjimečně malého půdorysu o stranách 6,3 × 5,6 m, je vystavěna z lomové ruly a v nárožích armována žulovými kvádry. Obě tyto horniny jsou místního původu.¹³ Nápadné je rovněž pouze 1 m silné zdivo brány, poněkud mocnější v přízemí, výše pak již bez odstupnění. Hranol věže, rozdělený nad klenutým průjezdem do tří plochostropých pater a později nadezděný ještě dalším, cihelným podlažím, se směrem vzhůru ztlačuje.¹⁴ Oba lomené průjezdové portály, vymodelované rovněž z rozměrných žulových kvádrů, mají na vnějších stranách v záklenku okosenou hranu, která pomocí trnože přechází v pultovou stříškou opatřenou římsu, lemující pod náběhem arkády celou silu ostění. Okoseny jsou i vislé čás-

ti osazení portálů, nesené robustními sokly. Zatímco na městské straně přesahují římsy krátkými úseky na průčelí brány, na severu jsou omezeny vodící drážkou padací mříže, pohybující se kdysi mezi dvěma polopiliřmi, zesilujícími tuto stranu věže až do výše podlahy 2. patra. Profil těchto výstupků tvoří konstrukční součást modelace ostění portálu a rovněž na nárožích, jak je patrné ve vyšších partiích, jsou polopiliře provázány s věžní armaturou. Mimo hřebenu byl průjezd uzavírán rovněž jednokřídlými vraty, nahoře zavěšenými ve vodorovném břevnu, dochovaném za vnitřním lícem závěru severního portálu.

První patro brány bylo přístupné portálem v západní stěně stavby, jehož práh se dnes nalézá asi 4,6 m nad úrovní terénu.¹⁵ Tento jediný vchod do vyšších podlaží věže původně nepochybně ústil přímo

a ochoz navazující, dnes však zaniklé hradby, jak je zřejmě již z jeho umístění pouze 1 m od severozápadního nároží brány.¹⁶ Obdélné ostění portálku dnes již není původní, neporušena však zůstala po-někud šikmo vedená, segmentem zaklenutá špaleta, na jejímž počátku se zachovaly hranolové kapsy pro závoru, zabezpečující kdysi vstupní dveře.¹⁷ Jen nepelé 2 m vysoký průchod ústí do vlastní prostoty podla-ží, původně osvětlené ze tří stran úzkými okénky vodorovného parapetu i překladu, o výšce 90 cm a šířce vnější štěrbinu jen 13–19 cm.¹⁸ Pozoruhodná je absence střílny v severním průčelí stavby a situace otvorů v bočních stranách, jejichž evident-ním úkolem byla kontrola ochozů hrad-by.¹⁹ Výška trámového stropu pouhých 2,17 m od dřevěné podlahy nad klenbou prů-jezdu a ve srovnání s ostatními patry ná-padně malá, pouze 50 cm výška střílno-vých parapetů dokládá, že oválná klenba průjezdu byla vložena dodatečně a že te-dy i přízemí bylo původně uzavřeno rov-ným, nejvýš 4 m vysokým stropem.²⁰ Stej-ně jako 1. patro byla vybavena i další, vnitřními dřevěnými schodišti spojená po-dlaží, obě vysoká přibližně 3 m a s para-pety sahajícími až do výše 1,3–1,5 m.²¹ Střílna není dochována ani v severní stě-ně 2. patra, kde však musíme nutně před-pokládat otvor pro láno hřebenu.²² Posled-ní, 4. patro, otevřené do jehlancového kro-vu, je cihelné, o slabších stěnách a s vět-šími okenními otvory a evidentně nepatří k původní výstavbě.²³

Ve vzdálenosti těsně přesahující 5 m před severním průčelím Pražské brány je zachován zhruba 90 cm silný úsek zdi, pro-lomený portálem zcela shodných dimenzí i kamenického detailu jako má věžní prů-jezd. Důležitou součástí modelace ostění portálu je i takřka zaniklá vpadlina pro padací most.²⁴

Mimo situace portálku 1. patra západ-ního průčelí brány, dokládající místo na-pojení zde zaniklé hlavní městské hradby těsně při vnějším nároží věže, je toto na-pojení přímo dochováno na opačné straně věže, při nároží severovýchodním, kde na půdě domu čp. 70 městská zeď dosahuje původní výšky. Vnější líc zdi přesně ko-responduje se severním průčelím brány, s jejímž tělesem je ve zdivu patrně pro-vázán do té míry, že od úrovně terénu až ke koruně hradby nebyla nároží věže armována kvádry.²⁵

Vyjma cihelné nástavby a pozdějších drobných zásahů lze celou bránu včetně předsunuté části s portálem jednoznačně přiřít jediné, chronologicky ostře vymeze-né stavební fázi. Cenným prostředkem jejího datování je architektonický detail portálů, jejichž celková koncepce, charak-teristická především nasazením římsíček v patkách záklenků, dovoluje stavbu při-řít 2. polovině 13. století. Členité, výtvar-ně akcentované průjezdni portály s římsa-mi, dochované u nás na řádce městských i hradních bran tohoto věku, se ve 14. století patrně již neobjevují.²⁶ Lze-li vý-stavbu brány blíže zařadit v období mezi r. 1279, kdy již bylo město obehnáno při-kopem, a r. 1307, kdy již byla celá for-tifikace nepochybně dokončena, nabízí se

srovnání se stylovým charakterem architek-tury městského kostela, spadající svými po-čátky nejspíše těsně na práh 14. věku. Tvary přízemních portálů brány nemají nic společného s chrámovými ostrolukými lomenými oblouky, ovlivněnými poklasic-kou vertikálitou, a hlásí se mnohem více hlouběji do 13. století.²⁷ Budeme-li před-pokládat, že brána vznikla nejspíš těsně kolem uvedeného roku 1279, neodporuje tomu také další, byť zatím dostatečně ne-ověřená představa, že stavba městské ohrady bývala zahajována branami, v případě Horažďovic nejspíše touto Pražskou, se-verní. Problémem, řešitelným za současné-ho stavu zřejmě jen archeologicky, je přes-ný funkční vztah předsunuté průjezdne ar-kády, vzniklé nepochybně současně s branou. Jelikož se nedochovaly případně kol-mé zdi, spojující ji se severním průčelím věže, nelze tuto stavbu jednoznačně inter-pretovat jako předbraní, jak bývá uváděno v dosavadní literatuře, ale rovněž jako pouhý průjezd parkánovou zdí, vztyčenou na samotné vnitřní hraně příkopu. Tato ne-jistota však nic neubírá na významu do-chované složky fortifikace, neboť i v pří-padě druhého jmenovaného, funkčního smyslu je v Čechách nejstarší a zároveň zřejmě jediná.²⁸

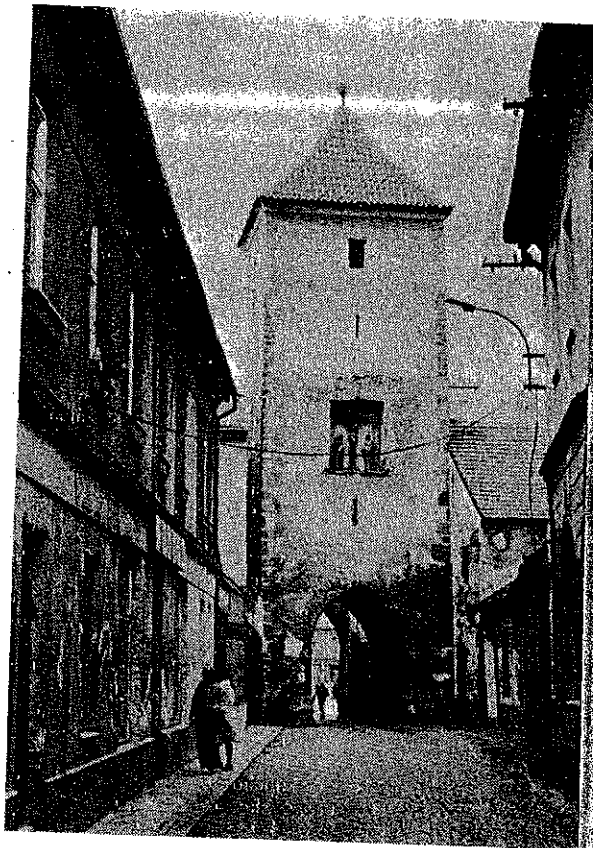
Jestliže se dosavadní literatura bez vý-jimky shoduje v datování Pražské brány do 2. poloviny 13. století, není situace na-tolik jasná v případě dalších dochovaných vstupů do města. Jejich datování většinou nebyla věnována pozornost, v několika ostatních případech pak byly kladeny do stejného období jako severní brána.²⁹

Průjezdni věži, pozůstávající dnes pouze z přízemní části, vedla cesta do města rov-něž od jihovýchodu. Průjezd byl klenut původní segmentovou valenou klenbou a přístupný lomenými portály s žulovým ostěním prosté profilace, okoseným jen na vnější straně. Půdorysný obdélník o stra-nách 7,5 × 8,7 m je vymezen 1,8 silným zdívkem. Všechny tyto vlastnosti výrazně odlišují pozůstatky této stavby od Pražské brány, nejnápadnější je však skutečnost, že jihovýchodní brána mohla být uzavírána pouze vraty, zatímco k jinému zajištění ne-byla uzpůsobena. Tento jev s velkou prav-děpodobností svědčí o závislosti brány na dnes zaniklé stavbě stejného druhu na úrovni parkánu a nekoresponduje s kon-cepční charakteristikou pro brány staršího období. Nic na věci nemění ani skutečnost návaznosti hlavní hradby na vnější průčelí věže, s níž však není ve zdivu svázána. Prostorový vztah půdorysu brány k hrad-bě, jeho plné vtažení do nitra opevnění, bývá dosavadní literaturou považováno za známku příslušnosti do 13. století, tuto představu však ve skutečnosti zdaleka ne-lze bezvýhradně akceptovat.³⁰ Na základě uvedených znaků je větší pravděpodobnost mladšího, snad až do 15. století spadajícího vzniku jihovýchodní brány, na jejímž místě v době raně gotické výstavby opevnění možná vůbec nestála věžovitá stavba. Podobnému vývoji nasvědčuje i jižní branka, situovaná na přístupu k Otavě a k městskému mlýnu. Pozůstává z pouhého 2,1 m širokého otvoru, jehož segmentový záklenek je na vnější straně zesílen pa-



Pražská brána od severu

Pražská brána od jihu



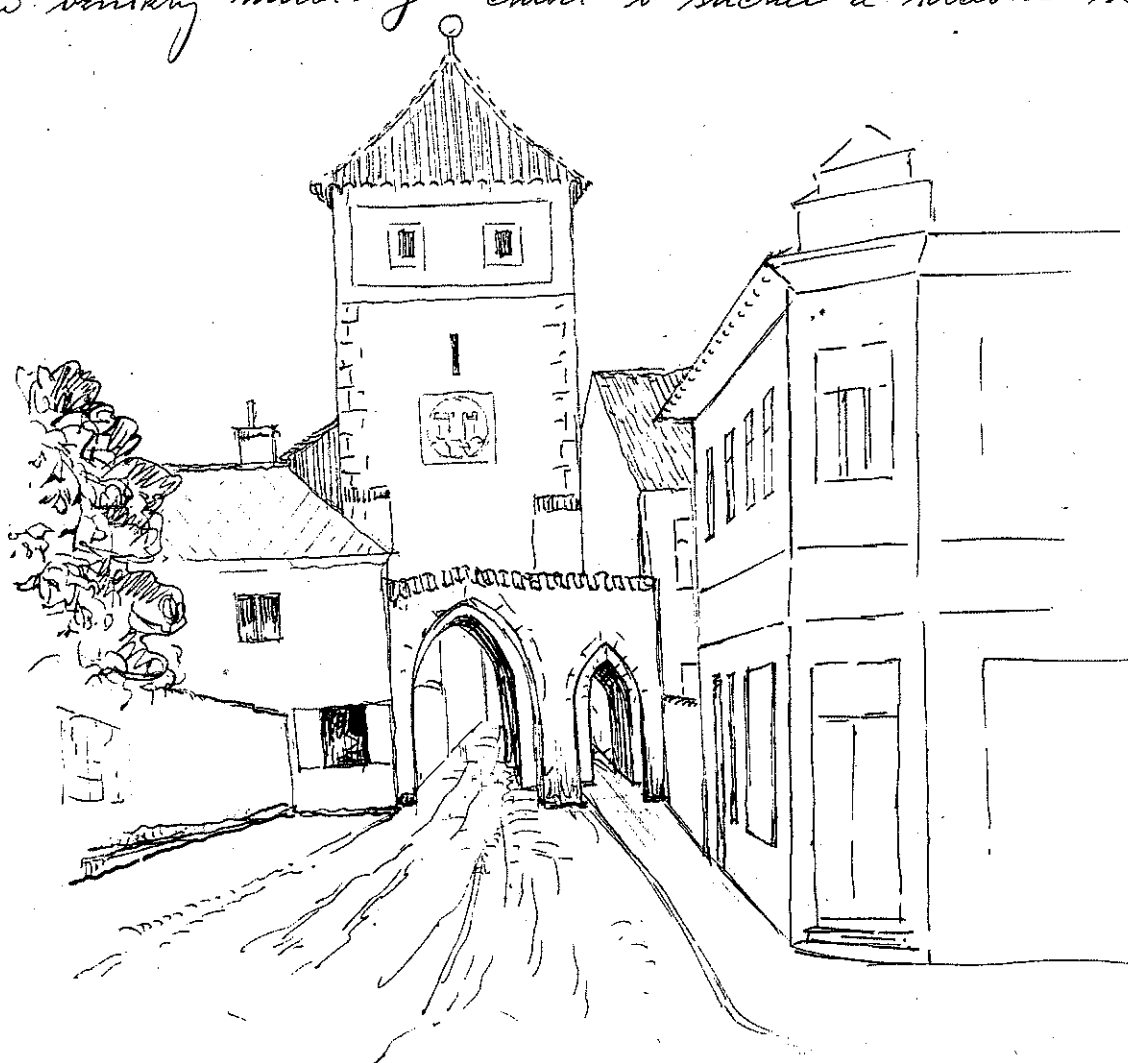
kteří ukázaly, že záchrta je vyhovávající v moderním duchu školské výchovy. Zároveň četné občanské potřeby, že jinému vstupu není škola práce hostejná.

— Od května do července t. r. konala se oprava „Červené Oprava brány v Horavčovicích. Obec žádala o subvenci na Červené brány, ustanovení této historické památky. Obdržela asi 6.000 Kč, což bylo 30% rozpočtu. Památkový úřad napsal, „jakože spíše oprava a má vykonati. Fonováž byla na bráně té na stromě severní malba městského sraku, byl požádán přítel kroniky o uděl v té příčině. K tomu sli pověřil nejstaršího erbu a knihy měst. práv z r. 1495 a erb ten provedl ve fresku. Podobně na přání konservátora inž. Dyka udělal na sklebi věžní gotické rozviliny ve fresku. Bání na věž provedena bez hromosvodu a uloženy u ní některé dokumenty na město v řídku. — Otírka městního vojenské posádky Městního pokračovala tak dále, že dostalo se obci informací se jakožto vojenská posádka podmínek mívá s městním posádky psát.

Obec nyní žádá o přidělení městské posádky a nyní prohlásit, že se postará o její městní a že bude se snazší získat evičské. Kapitál, který by se musila obec k tomu připsati ~~na~~ uvěřit a amortizovat by stát. Podána byla tudíž žádost: Na to V. přisílí divise v Brslavovicích čim dotar, je-li město ochotno postarat se o nabytí 1-2 proporů. Továrníka O. Kala z Nám. Brslav nabídl k tomu svoji továrnu a dráhy. Ta však shledána nedostatečnou. — Přidání

Organizace Národní demokracie konala 9. června t. r. na Městské schůzi, na které svolal poslanec profesor Lukavský o špatné finanční situaci státu. Jenom poplatky mramorůvanými čim desítek 2 miliony.

sportovní dne 28. září zápasem se sport. klubem Slavoj Praha a
 nic porážkou sdejších 4:2. Celkem během roku naši vyhráli 13
 zápasů, 11 prohráli, 2 nerozhodně. Score celkové 78:69 ve prospěch
 našich. — Při stavbě Jeřova obchodního domu bylo navrženo
 stavební komisí umístění postranní branky v Červené věži. ^{Slavoj}
 a nic tak, že se odstraní někdy přístavek mezi branou a ^{obchodního}
 domem v pravo (dle obrázku) sousedícím, kterýžto přístavek
 byl schody na věž. Schody odstraněny a v prostoru tím
 vzniklé protaženi chodníka. Tím, že při stavbě musilo se
 se zahrnutí řidi vstupit rozebrala se i sed s klenutou branou
 a bylo nutno v ní sklenout ještě menší branku gotickou
 aniž by celkovému rámu věže to bylo na újmu. Chodník
 tam vzniklý musíme chvilu v suchu a hlavně se



tím zjednála bezpečnost, protože nemusí chodit ve
brnění se vyhýbatí porozím a ostřím. — Škrobářské

Škrobářské a nákupní družstvo pro Pošumaví v Horáďovicích
jednalo o své situaci dne 12. října za předsednictvím
rolníka Václava Levýho z Bombína a rozhodlo, že přes
kritickou situaci bude se letos škrob vyrábět a že čle-
nové pro povinné doplňovat brambory a více 15 q
na jeden podíl. Doufá se v podporu ministerstva země-
dělství. Škrob zde vyráběný jeť prvotřídní, ale má slabý
odbyt. K dějinám škrobárny sluší podotknout, že to
byvala před 40 lety papírna založená dvěma řidly: Rud.
Fürthem a Bernardem Gassem. Vypálil se tam stouby,
balící papír se slámy. Papírna prosperovala až do roku
1897, kdy byla obrácena v první shoubný pořádek,
ještě vznikl nemámo jak. Oba majitelové se potom
z Horáďovic odstěhovali. Po malé, asi 2 leté přestávce
ujali se vyhořelé papírny Herman Steiner, Zikmund
Friedler a Josef Gexhmayr a založili znovu škrobárnu.
Ta jeť posud v provozu, ovšem převzala ji as před
25 lety minulé družstvo. — Za odstoupivšího člena

Schöne

zastupitelstva

městské rady a náměstka starosty Josefa Peska byl
 zvolen v této funkci knihař Antonín Kostál.

Obecní zastupitelstvo ve schůzi 15. října usneslo se
přikročit ku dluhům ^{od oděti} státní silnice, pokud probíhá
mátem. K tomu stát by přispěl 80% nákladu
tedy asi 650.000 Kč. Obec by dělala svůj